

Διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και σύγκρισή της με την ανοικτή διαδικασία ανάθεσης, για δημόσια έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές

Βασιλική Ζορμπά

Πολιτικός Μηχανικός Π.Ε και Μεταπτυχιακός
Φοιτητής ΔΧΤ/ΣΘΕΤ,ΕΑΠ

std150288@ac.eap.gr

Παναγιώτης Πελέκης

«Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικών
Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Πατρών»

pelekis.panagiotis@ac.eap.gr

Περίληψη

Αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας είναι η ανάλυση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, για δημόσια έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές. Στα έργα αυτά λόγω του κατεπείγοντος χαρακτήρα τους, η αποκατάσταση θα πρέπει να είναι άμεση και ως εκ τούτου και η διαδικασία ανάθεσης πρέπει να είναι σύντομη χωρίς φυσικά να παραβιάζεται το νομοθετικό πλαίσιο του Ν.4412/2016.

Ως μελέτη περίπτωσης θα παρουσιαστούν έργα της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων ΠΕ Αιτ/νίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (της ΣΑΕΠ 801 συλλογική απόφαση για έργα φυσικών καταστροφών) που δημοπρατήθηκαν κάποια με ανοικτή διαδικασία και κάποια με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και θα γίνει σύγκριση των δύο περιπτώσεων.

Το προσδοκώμενο αποτέλεσμα είναι ότι τα μειονεκτήματα της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (δηλαδή το γεγονός ότι παρεκκλίνει από τις γενικές αρχές της διαφάνειας, της ισότητας συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης και του ελεύθερου ανταγωνισμού) για έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, φαίνεται να αντισταθμίζονται από την αποτελεσματικότητα που μπορεί αυτή να αποφέρει. Ως εκ τούτου, η χρήση αυτής της διαδικασίας μπορεί να εξυπηρετήσει την ανάγκη για άμεση δράση σε περιπτώσεις καταστροφών και να συμβάλει στην άμεση αποκατάσταση των υποδομών και στην ασφάλεια του κοινού.

Λέξεις-Κλειδιά: Διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, δημόσιες συμβάσεις..

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα δημόσια έργα αποκατάστασης από καταστροφές αποτελούν σημαντική πτυχή της δημόσιας διοίκησης και συχνά απαιτούν άμεσες και αποτελεσματικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων και εφαρμογής. Οι φυσικές καταστροφές (π.χ. σεισμός, πλημμύρα, πυρκαγιά κ.ά.) μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές ζημιές σε δημόσιες υποδομές και κτίρια και η γρήγορη αποκατάσταση είναι ζωτικής σημασίας, με απότερο στόχο την διασφάλιση της υγείας, της ασφάλειας και της ευημερίας των πολιτών. Η διαδικασία ανάθεσης για αυτά τα έργα μπορεί να είναι περίπλοκη, με τη συμμετοχή πολλών ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων κρατικών υπηρεσιών, εργολάβων και κοινοτικών οργανισμών. Σε αυτή τη διπλωματική εργασία, θα διερευνησουμε την διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για δημόσια έργα αποκατάστασης από καταστροφές, εστιάζοντας στις προκλήσεις, τις στρατηγικές και τις βέλτιστες πρακτικές που προκύπτουν κατά τη διάρκεια αυτών των διαπραγματεύσεων.

Η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για δημόσια έργα αποκατάστασης από καταστροφές περιλαμβάνει πολλά

μέρη, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων φορέων, εργολάβων, μελών της κοινότητας και άλλων ενδιαφερομένων μερών. Αυτές οι διαπραγματεύσεις είναι ζωτικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι οι προσπάθειες ανάκαμψης ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες των πληττόμενων κοινοτήτων και ότι οι πόροι κατανέμονται αποτελεσματικά. Ωστόσο, ο επείγων χαρακτήρας της κατάστασης

συντά σημαίνει ότι οι διαπραγματεύσεις πρέπει να διεξάγονται γρήγορα, χωρίς επαρκή χρόνο για προγραμματισμό και προετοιμασία. Επιπλέον, η απουσία σαφούς νομικού πλαισίου μπορεί να δημιουργήσει αβεβαιότητα και να καταστήσει τις διαπραγματεύσεις ακόμη πιο προκλητικές.

Ο Νόμος 4412/2016 καθορίζει το πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις στην Ελλάδα, αλλά σε περιπτώσεις όπου ο επείγων χαρακτήρας είναι υψηλός, ενδέχεται να μην είναι δυνατό να ακολουθηθεί αυτό το πλαίσιο στο σύνολό του. Αυτή η απουσία σαφούς νομοθετικού πλαισίου μπορεί να δημιουργήσει ασάφεια και αβεβαιότητα, γεγονός που μπορεί να περιπλέξει τις διαπραγματεύσεις. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να καθιερωθεί μια σαφής διαδικασία που θα λαμβάνει υπόψη το νομικό πλαίσιο, ενώ θα εξακολουθεί να επιτρέπει την ευελιξία στη λήψη αποφάσεων. Η μελέτη της παρούσας, θα βασιστεί στην υπάρχουσα βιβλιογραφία σχετικά με τη θεωρία των διαπραγματεύσεων χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και την αποκατάσταση από καταστροφές, καθώς και από μελέτες περιπτώσεων δημοσίων έργων αποκατάστασης από καταστροφές.

Τα δημόσια έργα αποκατάστασης από καταστροφές διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην ανοικοδόμηση των κοινοτήτων μετά από φυσικές καταστροφές. Ωστόσο, η διαπραγμάτευση αυτών των έργων μπορεί να είναι περίπλοκη και προκλητική λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της κατάστασης, της συμμετοχής πολλών ενδιαφερομένων και της έλλειψης σαφούς νομικού πλαισίου. Η αποτελεσματική επικοινωνία, οι καλά δομημένες διαδικασίες διαπραγμάτευσης και ένα σαφές νομικό πλαίσιο είναι απαραίτητα για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων και την επίτευξη επιτυχημένων αποτελεσμάτων ανάκαμψης.

II. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ-ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Τα είδη των Συμβάσεων διέπονται από τον Νόμο 4412/2016, ο οποίος εφάρμοσε τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις προμήθειες. Επιπλέον, υπάρχουν συγκεκριμένες διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων: Εν συντομία, η ανοικτή διαδικασία είναι μια διαγωνιστική διαδικασία όπου κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει προσφορά. Η κλειστή διαδικασία περιλαμβάνει προεπιλογή προσφερόντων με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και μόνο επιλεγμένοι οικονομικοί φορείς καλούνται να υποβάλουν

προσφορά. Επιπλέον, υπάρχει μια διαδικασία με διαπραγμάτευση όπου η αναθέτουσα αρχή διαπραγματεύεται με έναν ή περισσότερους προσφέροντες και μια διαδικασία ανταγωνιστικού διαλόγου όπου η αναθέτουσα αρχή διεξάγει διάλογο με επιλεγμένους προσφέροντες για να εντοπίσει την καλύτερη λύση για τις ανάγκες της

Οι γενικές αρχές που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων στην ΕΕ και την Ελλάδα είναι οι εξής:

- Αρχή της διαφάνειας
- Αρχή της ίσης μεταχείρισης ή της απαγόρευσης των διακρίσεων
- Αρχή της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας
- Αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης ή ισοδυναμίας
- Αρχή της αναλογικότητας
- Αρχή της βιωσιμότητας
- Αρχή της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος
- Αρχή της υποχρεωτικής αιτιολογίας των αποφάσεων
- Αρχή της εμπιστευτικότητας

Οι διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων άνω και κάτω ορίων είναι κοινές όπως:

- Ανοιχτή διαδικασία
- Κλειστή διαδικασία
- Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση
- Ανταγωνιστικός διάλογος
- Σύμπραξη καινοτομίας
- Διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση είναι μια μέθοδος σύναψης συμβάσεων που περιγράφεται στο Νόμο 4412, ο οποίος παρέχει ευελιξία και εξαιρέσεις από τη γενική απαίτηση δημόσιας δημοσίευσης των συμβάσεων. Η διαδικασία αυτή επιτρέπει την απευθείας διαπραγμάτευση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και των δυνητικών προμηθευτών ή εργολάβων, χωρίς να απαιτείται διαγωνιστική διαδικασία. Ενώ προσφέρει ορισμένα πλεονεκτήματα, όπως η ταχύτητα και η αποτελεσματικότητα, η χρήση αυτής της διαδικασίας ενέχει επίσης εγγενείς κινδύνους. Στην παρούσα ανάλυση, θα εμβαθύνουμε στις προϋποθέσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, θα αξιολογήσουμε τους κινδύνους και τα οφέλη που συνδέονται με την εφαρμογή της και θα διερευνήσουμε την ειδική εφαρμογή της σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, ιδίως στο πλαίσιο φυσικών καταστροφών.

Πίνακας 1: Περιπτώσεις που επιτρέπεται η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ	ΠΕΛΙΟΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ		
	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΕΡΓΑ
Η περίπτωση «απουσίας» προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής	✓	✓	✓
Η περίπτωση ανάθεσης μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα	✓	✓	✓
Η περίπτωση της «κατεπείγουσας ανάγκης»	✓	✓	✓
Η περίπτωση προϊόντων αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης	✓		
Η περίπτωση συμπληρωματικών Παραδόσεων προμηθειών			
Η περίπτωση «εισηγμένων» προμηθειών σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων			
Η περίπτωση αγοράς προμηθειών υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους			
Η περίπτωση συμβάσεων που ακολουθούν διαγωνισμό μελετών		✓	
Η περίπτωση νέων έργων και υπηρεσιών ως επανάληψη παρομοίων, μιας αρχικής σύμβασης		✓	✓

III. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Ανάλυση διαδικασιών σύναψης συμβάσεων έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, όπου οι βλάβες προκλήθηκαν λόγω των έντονων καιρικών φαινομένων (θεομηνία) που επικράτησαν στην Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας τον Ιανουάριο του 2021 και τον Δεκέμβριο του 2021 και ανήκουν στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Τεχνικών έργων της Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας.

IV. ΕΡΕΥΝΑ

Η διερεύνηση της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και σύγκρισή της με την ανοιχτή διαδικασία ανάθεσης, για δημόσια έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές. Για την αξιόπιστη ανάλυση των συλλεγμένων δεδομένων που αφορούν τη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και σύγκρισή της με την ανοιχτή διαδικασία ανάθεσης για δημόσια έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές», χρησιμοποιείται ένα ειδικό λογισμικό γνωστό ως SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). Στην έρευνά το δείγμα αποτελείται από n=98. Βασικός περιορισμός είναι η αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος και επομένως η μη δυνατότητα γενίκευσής του. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το δείγμα περιορίστηκε στη προσβασιμότητα της συγγραφέως, με συνέπεια να μην μπορεί να δοθεί σε συμπεράσματα για όλη την Ελλάδα.

Τα αποτελέσματα της έρευνας δίνοντας έμφαση στα σημεία που βρέθηκε στατιστική σημαντικότητα είναι στην μεταβλητή “Εκπαίδευση” παρουσιάζει στατιστικό ενδιαφέρον η ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις (ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και μη απορρέοντα από ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής), και η περίπτωση να χρησιμοποιηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ($p=0,05$). Επιπλέον στατιστικό ενδιαφέρον παρουσιάζει το μέσο χρόνο που απαιτείται από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (αποστολή της πρόσκλησης) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ($p=0,039$). Ακόμα η μεταβλητή “Εκπαίδευση” παρουσίασε στατιστικό ενδιαφέρον στο μέσο χρόνο που απαιτείται από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (δημοσίευση Διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ($p=0,010$) καθώς επίσης και σε πόσα εξ αυτών (έργα) διαπιστώθηκαν νομικές πλημμέλειες κατά την διαδικασία ανάδειξης αναδόχου και ως εκ τούτου ακυρώθηκε η διαδικασία, στους συμμετέχοντες που εργάζονται στην Αναθέτουσα Αρχή και έχουν αναμιχθεί σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, στην σύμβαση αυτών διενεργήθηκε προσυμβατικός έλεγχος ($p=0,012$). Όσον αφορά τον “Χρόνο Εμπειρίας” διακρίνεται ότι στατιστικό ενδιαφέρον παρουσιάζει το πλήθος των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχετε αναμιχθεί, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοιχτή διαδικασία (ανοιχτή δημοπρασία) ($p=0,002$). Τέλος η μεταβλητή “Φορέας Απασχόλησης” διακρίνεται ότι στατιστικό ενδιαφέρον παρουσιάζεται στο αν το πλήθος δείγματος θεωρεί ότι είναι αποτελεσματικότερη η διαδικασία για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές ($p=0,001$).

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ –ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συνοψίζοντας, η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές μπορεί να παρουσιάζει περιορισμένο ανταγωνισμό και έλλειψη διαφάνειας. Ωστόσο, αυτά τα μειονεκτήματα πρέπει να εξισορροπηθούν με τις συγκεκριμένες ανάγκες και συνθήκες κάθε περίπτωσης, ενώ μπορούν να ληφθούν μέτρα για την ενίσχυση της διαφάνειας.

Σίγουρα, η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές έχει ορισμένα οφέλη, τα οποία περιλαμβάνουν:

- α) Ευελιξία στην αντιμετώπιση καταστροφών
- β) Γρηγορότερη εκτέλεση έργων

Παρόλα αυτά, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη και τα πιθανά μειονεκτήματα που συζητήθηκαν προηγουμένως, όπως ο περιορισμένος ανταγωνισμός και η έλλειψη διαφάνειας. Οι αποφάσεις για τη χρήση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση πρέπει να βασίζονται στην κρίση της αρμόδιας αρχής και να εξισορροπούν τα οφέλη και τα μειονεκτήματα για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και αποδοτική αποκατάσταση των βλαβών από φυσικές καταστροφές.

Στα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, όπου η ανάγκη για άμεση δράση είναι κρίσιμη για την διασφάλιση της δημόσιας ασφάλειας, η διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση αποδεικνύεται αποτελεσματικότερη από την ανοικτή διαδικασία.

Μέσω της διαδικασίας αυτής, γίνεται γρήγορη ανάθεση και εκτέλεση των έργων αποκατάστασης, με αποτέλεσμα την άμεση άρση της επικινδυνότητας που προέρχεται από τις καταστροφές. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπου κάθε λεπτό που περνά είναι πολύτιμο και η άμεση αντίδραση είναι ζωτικής σημασίας.

Παρά τα μειονεκτήματα που σχετίζονται με την έλλειψη ανταγωνισμού και διαφάνειας, φαίνεται ότι τα οφέλη της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση αντισταθμίζουν αυτά τα μειονεκτήματα. Η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας επιτρέπει την άμεση εκτέλεση των έργων αποκατάστασης, με αποτέλεσμα τη γρήγορη αποκατάσταση των ζημιών και την αποφυγή περαιτέρω καθυστερήσεων.

Συνολικά, η διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση αποτελεί αποτελεσματική λύση για την αποκατάσταση των βλαβών από φυσικές καταστροφές, καθώς επιτρέπει τη γρήγορη και αποτελεσματική αντίδραση, παρέχοντας ταυτόχρονα ευελιξία και αποφυγή περαιτέρω καθυστερήσεων. Ως εκ τούτου, η χρήση αυτής της διαδικασίας μπορεί να εξυπηρετήσει την ανάγκη για άμεση δράση σε περιπτώσεις καταστροφών και να συμβάλει στην αποκατάσταση και ασφάλεια του κοινού.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η επιτακτική ανάγκη για την αποκατάσταση βλαβών από φυσικές καταστροφές γίνεται ολοένα και πιο συχνή, αφού τα τελευταία έτη και λόγω της κλιματικής αλλαγής διακρίνονται ακραία καιρικά φαινόμενα. Η διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να δώσει πιο άμεση λύση στην αποκατάσταση των καταστροφών. Ωστόσο, απαιτείται να βελτιωθούν συγκεκριμένα σημεία της διαδικασίας όπως:

- **Νομικό Πλαίσιο** : Έρευνα για συμπληρωματικές νομικές διατάξεις που θα αυξήσουν την διαφάνεια και τον ανταγωνισμό της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.
- **Αποτελεσματικότητα**: Μελέτη της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές. Καταγράψτε παραδείγματα επιτυχημένων και ανεπιτυχών

περιπτώσεων για να αξιολογήσετε την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας.

- **Συγκριτική αξιολόγηση κόστους**: Αναλύστε το κόστος της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σε σύγκριση με την ανοικτή διαδικασία. Προσδιορίστε τις πιθανές εξοικονομήσεις ή δαπάνες που μπορεί να προκύψουν από τη χρήση της μίας ή της άλλης διαδικασίας.
- **Αξιολόγηση διαφάνειας**: Ερευνήστε το βαθμό διαφάνειας και δημοσίευσης πληροφοριών στις διαδικασίες ανάθεσης. Αξιολογήστε πώς η διαφάνεια επηρεάζει την επιλογή του αναδόχου και την αντιμετώπιση της δημόσιας εμπιστοσύνης.
- **Συγκέντρωση γνώμης εμπειρογνομόνων**: Συνεργαστείτε με ειδικούς και εμπειρογνομόνες στον τομέα της δημόσιας σύμβασης και των φυσικών καταστροφών για να συγκεντρώσετε απόψεις και συμβουλές.
- **Ανάλυση των προκλήσεων και των κινδύνων**: Καταγράψτε τις προκλήσεις και τους κινδύνους που σχετίζονται με τις διαδικασίες διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και ανοικτής διαδικασίας, ώστε να αναδείξετε τις πλευρές που χρειάζονται βελτίωση.

Τα ανωτέρω μπορούν να βελτιώσουν την διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σε θέματα διαφάνειας, αμεσότητας, αποτελεσματικότητας και κόστους.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. 2007. *Research methods in education*. 6. Oxon: Routledge : Baski, 2007.
- europa.eu, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. 2004. Απόφαση της 29ης Απριλίου 2004. 2004.
- ΑΕΡΡ. 2022. Αριθμός Απόφασης 835/2022 Ενιαία Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων. 2022. Ανάκτηση 28.5.2023.
- Αργυρού, Δ., 2022. Διαχείριση δημοσίων συμβάσεων τεχνικών έργων – συνθήκη προβλήματα και τρόποι αντιμετώπισης τους. Πάτρα : Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Διαχείριση Τεχνικών Έργων, 2022.
- Γασπαράκης, Ι.Α. 2017. Διαδικασίες Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων με Διαπραγματεύσεις. Αθήνα : Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστήμιον Αθηνών, 2017.
- Γιαννακόπουλος, Κ. 2003. Η αδιαφάνεια που απαιτεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στο κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων. Αθήνα : Εκδόσεις Α.Ν. Σάκκουλα, 2003. Τόμ. 36, Βιβλιοθήκη Νομικής Θεωρίας και Πράξεως.
- Γρηγορίου, Γ. 1987. Η νομική φύση των συμβάσεων εκτέλεσεως δημοσίων έργων που συνάπτονται από δημόσιες επιχειρήσεις. *s.l.* : Νομικό Βήμα 34, 1987. σ. 1216.
- Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 2019. Οδηγός Βέλτιστων Πρακτικών, Διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. [Ηλεκτρονικό] 2019. [Παραπομπή: 10 Μάιος 2023.] <https://www.publicprocurementuserguides.treasury.gov.cy/pdf/157>.
- Ελεγκτικό Συνέδριο. 2015. Ενωσιακή και Εθνική Νομολογία, παράγραφος 245-Νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, παράγραφος 246. Αθήνα : *s.n.*, 2015.
- Ένωση Μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων . 2016. Περιβάλλον Δημόσιες Συμβάσεις. 2016. σ. 584. ISBN: 978-960-562-527-6.
- ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ Κατ' Εξουσιοδότησης Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170 της Επιτροπής . 2015. 11 Νοέμβριος 2015, Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σ. 307/5.
- Κατεθυνητήρια Οδηγία 1 (30/12/2013) (ΑΔΑ: ΒΙ6ΜΟΕΤΒ-ΔΚΦ). Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων. 2013. 2013. βλ. ενδεικτικά ΕΣ Τμ VI 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008.

Καφάνη, Κ. 2012. Η αρχή της τυπικότητας στους δημόσιους διαγωνισμούς – Ακραφνής τυπολατρία ή αναγκαίος όρος της ισότητας και της διαφάνειας;. *s.l.* : Διοικητική Δίκη 24, 2012.

Κουτούπα-Ρεγκάκου, Ευ. 1955. Δημόσιες Συμβάσεις και Κοινοτικό Δίκαιο. Αθήνα : Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 1955.

Μουκίου, Χ. 1997. Η αρχή της νομιμότητας και οι συμβάσεις του δημοσίου και των ΝΠΔΔ (Σχόλιο στην Ολομ. ΣτΕ 4936/1995). *Διοικητική Δίκη* 2/1997. 1997. σσ. 283-300.

Μπιρμπίλη, Γ. 2020. Διαδικασίες εξαιρετικών αναθέσεων στο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων: προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης και απευθείας ανάθεση. *s.l.* : Πάντειο Πανεπιστήμιο. Τμήμα Δημόσιες Διοίκησης, ΠΜΣ, κατεύθυνση Δίκαιο, Τεχνολογία και Οικονομία. Πάνδημος, Παντειακές Δημοσιεύσεις, 2020.

Νόμος 2690/1999 Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας, Άρθρο 17, Παρ.2. 1999. 9 Μαρτίος 1999, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, σσ. 655-662.

Νόμος 4412/2016, Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ). 2016. Τεύχος Πρώτο, 8 Αυγούστος 2016, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας. 7829.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 18 Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο της Ευρώπης. 2014. 2014. Νόμος 4412 - Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 21 Εχεμύθεια. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο της Ευρώπης. 2014. 28 Μάρτιος 2014, Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σ. 94/65.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 26. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Του Συμβουλίου . 2014. 28 Μαρτίου 2014, Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Επιλογή των διαδικασιών , σ. 94/65.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 27 – Ανοικτή διαδικασία. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της Ευρώπης. 2014. 2014.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 28 – Κλειστή Διαδικασία. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο. 2014. *s.l.* : Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης , 2014.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 4 Κατώτα ποσά. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και του Συμβουλίου. 2014. 28 Μαρτίου 2014, Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σ. 94/65.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής. 2014. 26 2 2014, Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σ. 94/65. Άρθρο 2.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/25/ΕΕ Χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο. 2014. 2014, Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης .

Οικονόμου, Α.,. 2022. Η αρχή της διαφάνειας στις δημόσιες συμβάσεις με το Ν. 4412/2016 και οι πρακτικές εφαρμογές της στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης. Αθήνα : Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Σχολή Διοίκησης και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, 2022.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 334 ΦΕΚ Α' 279/21.12.2000, Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας για τα Δημόσια Έργα προς τις διατάξεις της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε. 2020. 21 Δεκεμβρίου 2020, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 60 ΦΕΚ Α' 64/16.03.2007, Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της οδηγίας 2004/18/ΕΚ . 2007. 16 Μαρτίου 2007, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας , σσ. 1583-1650.

Ράικος, Δ. 2022. Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων. Δ Έκδοση. Αθήνα : Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2022. σ. 1045. ISBN 978-960-648-501-5.

Τροβά, Ε. 2015. Η καταπολέμηση της διαφθοράς και της απάτης στο κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και Κατευθυντήρια οδηγία 9/2015 ΕΑΑΔΗΣΥ. Αθήνα : Εκδόσεις Α.Ν. Σάκκουλα, 2015.

Χριστιανός & Πανάγος. 2018. Δημόσιες συμβάσεις, Ερμηνεία κατ'άρθρο, Νόμοι 4412/2016 και 4413/2016. Αθήνα : Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, 2018.